

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznalja se plačuje od peterostopne petit-vrstre po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I nadstropju, upravljanje pa v pripadku. — Upalništvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznalja, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Za Nemčijo.

V d'legacijah se mnogo govori o zunanj politiki, prerezavajo se naše državnopravne razmere in marsikateri delegat, ki sicer ne pride prav nič v poštev v takozvani visoki politiki, se čuti pekličnega, dajati našim vodilnim političnim krogom pametne nasvete, kako bi se naj uavnale naše državnopravne razmere napram drugim državam, da bi bilo to v blagor in kořist Avstrije. Da bi bili ti nasveti, oziroma načrti takih politikov diletantov morda duboviti ali vsaj kolikor toliko pametni, to se seveda ne more trditi. V tem oziru so si dosej nemški delegatje brez vsakega ugovora pridobili prvenstvo, zakaj ni še prteklo niti eno delgacijsko zasedanje, da bi ne tolkli po — sobrabljenem glasovirju in razmotrivali naše razmerje do sosedne nemške države. Avstrija je zavezniča Nemčije, s tem je rečeno vse in dana je g tova podlaga našemu pravno-političnemu razmerju do zaveznic Nemčije. V tem je natanko določena in precizno očačena smer, kakor tudi tok naše zunanj politike napram nemški državi. Naravna posledica tega državnopravnega položaja so intimno prijateljski odnosi z nemško državo, ki bolj intimni niti biti ne morejo, ako se naj računa s tem, da naj Avstrija ostane še v bodoče samostojn država. A navzlic temu so se leto za leto oglašali pri delgacijskih zasedanjih nemški delegatje, ki so venomer še priporočali zunanjemu ministru, da naj uavnna svojo politiko tako, da se bo naše intimno razmerje do Nemčije še poglablo in vsi ti blagohetni nasveti so ob koncu končev izvzeni v eden edini, dasi ne dosegla jasen in glasen, a vendar razumljiv akord, da se naj Avstrija odpove svoji samostojnosti in vstopi žrtvajoč svojo eksistenco, v kolo nemških zveznih držav. Dasi si torč naši Nemci doslej niso nimalo mašli ust, kadar je bilo treba izpovedati, kako naj

bode državnopravno razm rje Avstrije do Nemčije, vendar še dosedaj niso nikdar v tem oziru govorili toliko jasno in določno kakor letos. In še nekaj je, kar je potrebno še zlasti nagl. šati!

Doslej so oznanjali take tendence ponajveč delegatje, pripadajoči ekstremno radikalnim nemškim strujam, letos pa je izpovedal svoj tozadevni kredo zastopnik takozvane, zmerne, »za vladu sposobne nemške stranke, na katero se vladu d-jansko tudi opira, — poslanec Dobernik. Poslanec celovškega mesta je prav odkrito povedal, za čim tž vse avstrijski Nemci in kaj je končni cilj in smotter njihove politike. Kratko in jasno, da je izključen vsak dvom in vsaka druga interpretacija, je izjavil, da je državnopravna politična zveza z nemško državo, ki se ima uresničiti s krvjo in žezrom, alfa in omega nemških teženj in stremljenj. Zoačilno je, kakor smo že naglašali, da ni teh političnih aspiracij avstrijskih Nemcev morda odkril kakšen Vænemec, marveč pripadnik nemške ljudske stranke, ki je vladna stranka par excellence in katere eksekutivni organ je takoreč ministerki predsednik dr. Körber. In to je, kar je treba pribiti! Nemška ljudska stranka je glasno povedala, na kaj deluje z vsemi svojimi silami in močmi, izjavila je, da ji je konec, prenehanje Avstrije kot samostojne države njen najvišji cilj in končni smotter vsega njenega delovanja. In navzlic temu se smatra v vladnih krogih, ki bi imeli, ako že ne gledajo na obe očesi, vsaj videti na eno, nemška ljudska stranka kot državo vzdržajoč in ohranjujoč element, dasi je po svoj lastni izpovedi v Avstriji stranka eden izmed prvih destrukтивnih in državo razdvojujočih, razdirajočih in uničujočih življiev. In na take elemente se opira naša vlad, po želji teh se vodi vsa avstrijska politika! Kam jadramo? Ali so res vse avstrij-

ski državniki slepi, ali so jih zares bogovi udarili s slepoto, da ne vidijo propada, ki jim zija nasproti, ako bodo nadaljevali to svojo politiko.

In takšnim elementom na ljubo se pritiskajo ob steno Slovenci, ki so že v preteklosti in skušajo tudi v sedanjosti — morda v svojo lastno škodo — dokazati, da extra Austria za-nje non est vita! Ali se bodo končno le odprele vladni oči? Dvomimo! Saj niti eden vladni organ ni smatral za potrebno, da bi reagiral na izvajanja delegata Dobernika in jih zavrnil. No, po če vladajo v vladnih krogih samih sledni nazori, kakor jih je izpovedal poslanec Dobernik, — in znamenja vsaj kažejo tako — je to povsem umljivo. Ni pa nam umljivo, — da ni na Dobernikova izvajanja odločno reagiral edini slovenski delegat — dr. Šusterič — in to je uprav, kar nas žalosti in boli! Tu se je nudila zastopniku slovenskega naroda najugodnejša prilika, da bi strgal vladni krički z obraza in z dokazi v rokah izrekel uničujočo obsodbo njene politike! A dr. Šusterič je molčal in ni zinil niti besedice! Seveda, kadar se gre za avstrijsko balkansko politiko, kadar se obravnava o topovih in kadar se gre za veto pri papeževi volitvi, takrat je ta »slovenski delegat« lno zgovoren, kadar pa bi se bilo treba postaviti na branik za narodna prava, takrat pa ta ljudski zastopnik vedno molči kakor riba!

Avstrijska delegacija.

Dunaj, 24. januvarja. Včeraj se je nadaljevala in zaključila debata o proračunu ministrstva zunanjih zadev.

Del. dr. Pergelt je govoril o veto-vprašanju ter povedal, da je večina katoličkih prebivalcev odobrava postopanje Avstrije. Potem je hvalil ministra grofa Goluchowskega posebno zaradi njegovih zaslug pri povzdigi našega izvoza; polemizoval je proti dr. Kramaru

glede trozveze ter priporočal notranji mir in spravo med narodi.

Del. dr. Kramar je odgovarjal dr. Pergeltu, da so Čehi za mir in spravo, toda v spravna pogajanja se ne spuste, dokler ni urejena pot za notranji uradni jezik.

Potem se je po nekaterih stvarnih popravkih začela podrobna razprava. Minister grof Goluchowski je odgovarjal na nekatera vprašanja, med njimi tudi na vprašanje del. Verzegnassija v zadevi ustanovitve italijanskega vseučilišča v Trstu. Minister je reklo, da ne spada to vprašanje v njegovo kompetenco, vendar pa izjavil, da bo vsako odredbo, ki je v prid kulturnim potrebam italijanskega prebivalstva, z zadovoljstvom in veseljem pozdravljal.

Del. Schneider je hotel znova dokazovati, da so kristjani ljudje, židi pa živila, češ, da ovraže le trditev v talmudu, ki govorji o kristjanih kot živili. Predsednik pa mu tudi sedaj ni pustil dokazovanja.

Del. Biantini se je med drugim odločno zavaroval, da se zakočito priznani hrvatski zastavi pripisuje izzivajoči pomen. Ako se bo Hrvatov pod to zastavo imenoval izzivanje, mora govornik izjaviti, da bodo Hrvatje nadaljevali z izzivanjem.

Poročevalci marki Bacquehem je povdarjal v zaključenem govoru važnost trozveze, odgovarjal raznom izjavam, ki so padle med debato, govoril o trgovinskih pogodbah in carinskih tarifih ter označil položaj v državi s slednjimi besedami. »Naše zvezne so trdne in prisrčne. Staro tekmovanje med našo državo in Rusijo se je spremenilo v popolno harmonijo v obojestranski balkanski politiki. Končno je izrekel ministru grofu Gotuchowskemu popolno priznanje in zaupanje v imenu delegacije, nakar je bil proračun tudi v podrobni d-bati sprejet.

Položaj na Ogrskem.

Budimpešta, 24. januvarja. V včerajšnji seji državnega zabora

je kritikoval post. Polonyi znani predlog dr. Derschatt ter izjavo vojnega ministra. Povedal je tudi, da je Kossuthova stranka opustila obstrukcijo, ko je večina sprejela v svoj program zahtevo po ogrskem državnem jeziku. Po nekaj pozneje se je vrnil ministrski svet, ki se je posvetoval, kako zatreti obstrukcijo. Ministrski predsednik odpotuje v teku tedna na Dunaj, poročat cesarju o položaju. Splošno se sodi, da zadene parlament usoda še pred zasedanjem delegacije, vsekakor pa takoj po zasedanju. Potrebitljivost napram obstrukciji je minila, v nekaterih dneh se bodo odigrati večki dogodki.

Dogodki na Balkanu.

Carigrad, 24. januvarja. Iz Ogrske je prispolo 920 konj za turško armado. Za nadaljnji 1000 konj se je pogodba sklenila.

Rim, 24. januvarja. Pogodba med turško vladu in generalom De Georgisom se je danes podpisala. Jutri odpotuje general v Carigrad.

Solun, 24. januvarja. Kajmakan v Beogradu je zapri predstojnike dvanajstih krščanskih vasi, k-r so se vaščani uprli novemu davku na živilo.

Beligrad, 24. januvarja. Skupščina je sprejela s 100 glasovi proti 10 glasom predlog, naj se vdram ministrov Garašanina, Vukovića in Ristića dovoljena častna državna doklada k penziji v skupnem znesku 17479 frankov črta vsled slabih finančnih razmer. Proticrtanju so posebno govorili Novaković, Miljević in Vesnić. Zadnji je tudi reklo: »Naj bi nikdar ne prišel čas, da bi katera skupščina preklicala zahvalo za dejanje 11. junija, dasi se je ta zahvala izrekla le z molčedim pritrjevanjem.

Cetinje, 24. januvarja. Novoimenovani avstro-ogrski ministrski rezident baron Khun je prispol včeraj sem.

Vstaja v nemški Afriki.

Berolin, 24. januvarja. V Karabibu so uporniki posebno d-vji.

maršal Marmont postal kralj ilirske, kakor je bil maršal Murat postal kralj neaponski.

In ta želja je postajala čedalje splošnejša. Odstavljeni d'Auchy, hoče načuvati prebivalstvo proti maršalu, je bil načas raznesel vest, da se namerava Marmont polastiti krone in proglašiti za ilirskega kralja. Nemci in stari plementasti so poskušali to izkoristiti proti maršalu, a dosegli so ravno nasprotno tega, kar so nameravali. Čembolj se je raznašala ta vest, toliko rajše so imeli ljudje maršala. Najhitreje so se te misli oprjeli slovenski rodolubi.

— Če bi bil Marmont ilirski kralj, bi se ne bilo batiti, da nas kdaj zapusti, je večkrat razlagal stari Damjan svojim prijateljem. Tako pa se lshko vsak dan zgodi, da ga izgubimo. Napoleon je itak nanj ljubosum, ker si zna pridobiti povsed simpatije in resnično ljubezen. In že gre Marmont, kdo ve, kakši nazorov bo ni gov naslednik.

In prijatelji so staremu Damjanu pritrjevali in resno razmišljali, kaj bi bilo storiti, da postane maršal Marmont kralj ilirski.

LISTEK.

Pod novim orlom.

Zgodovinska povest.

Drugi del.

X.

V komisiji za organizacijo šolske je generalni intendant d'Auchy odločil na korist Nemcev. Komisija je sklenila, da naj se celo v ljudskih šolah neguje nemški jezik, iz gimnazij in z vs-učilišča pa naj bo slovenski jezik popolnoma izključen.

Ti sklepi so slovenske rodoljube popolnoma potrli, samo stari Damjan ni izgubil upanja, da se dajo še ovreči. Posebno ko se je skrivnostni literat Pelleue iz Pariza izrazil, da je d'Auchy odločil v korist Nemcev. Komisija je sklenila, da naj se celo v ljudskih šolah neguje nemški jezik, iz gimnazij in z vs-učilišča pa naj bo slovenski jezik popolnoma izključen.

Deputacija je doseglia več, nego je mogla upati. Komaj je maršalu pojasnila, za kaj se gre, je bilo že tudi odločeno, da sklepi učne komisije ne dobe veljavne. »Nikdar, dokler sem jaz generalni guverner,« je izjavil Marmont, »Ilirija mora biti narodna slovenska država.« Še isti dan je maršal poklical d'Auchyja k sebi in zahteval od njega pojasnile, in pri ti prilikai sta moža trčila skupaj, kakor še nikdar poprej. Bila sta si od nekdaj nasprotnika. Marmont je dobro vedel, da je cesar imenoval d'Auchyja generalnim intendantom prav zategadelj, da bi bil nekaka protiteža maršalu in da bi ga kontroliiral. Zato je marsikaj pretrpel. Sedaj pa, ko je d'Auchy glede sklepa vprašanja iz samega nasprotja proti Marmontu postopal celo proti cesarjevim intencijam, sedaj je bila mera polna. Obema je bilo jasno, da eden njiju mora iti, da oba ne moreta ostati na svojih mestih. Mar-

mont je bil pa tudi prepričan, da zmaga v tem boju on, ker je bil d'Auchy pozabil na voljo cesarjevo.

Marmont in d'Auchy sta se bila oba obrnila do cesarja in oba sta pričakovala, da pride iz Pariza kak cesarjev zaupnik, da stvar preide. A minoli so trije meseci in zaupnika ni bilo in nihče ni vedel, pri čem da je. Samo literat Pelleuc iz Pariza je menil, da cesarjevega zaupnika sploh ne bo. In uganil je resnico. Zaupnika ni bilo, pač pa je prišel cesarjev odlok: d'Auchy je bil odstavljen, generalnim intendantom je bil imenovan dobri in pošteni baron de Belleville. Obenem pa je cesar odredil, da se vsa uprava v Iliriji reorganizira.

Predno pa se je to izvršilo, je poteklo več mesecev, v katerih se je maršal Marmont z vsemi silami posvetil delu za korist Ilirije. Predvsem je rešil šolsko vprašanje. Kanonik Walland je moral predelati vse načrt in pri dolgih posvetovanjih z maršalom, pri katerih je bil Konrad za tolmač, se je določilo, da bodo ljudske šole samo slovenske, v gimnaziji se bodo poučevalo v sloven-

skem, v nemškem in v višjih razredih deloma tudi v francoskem jeziku. Za vseučilišče se ni določil učni jezik, ker v tistih časih še ni bilo za slovenska znanstvena predavanja sposobnih mož in ker jezik še ni bil dosti razvit. S tem, da se sploh ni določil nikak učni jezik, je hotel maršal Marmont bodočim profesorjem omogočiti, da bi lahko tudi slovenski predaval, če bi to zmogli.

Pri teh posvetovanjih se je tudi s Konradom bližje seznanil. Spoznal je njegov značaj, njegovo nadarjenost in njegovo rodoljubje. Jemal ga je seboj na lov, kateremu je bil strastno udan, in če sta hodila po ljubljanskem barju, sta se dostikrat menila o jako resnih in važnih političnih vprašanjih. Konrad je na ta način postal maršalov zaupnik in prvi posredovalec med maršalom in med slovenskimi rodoljubi v Ljubljani ter je skoro nehotič in nevede mnogo storil, da je rasla in se širila maršalova popularnost. Čash se je sam ustrašil, če je videl, kako si je maršal pridobil vsa srca, ali če je shisl ljudi govoriti, da bi bilo za narod in za deželo najbolje, če bi

maršal Marmont postal kralj ilirski. — Če bi bil Marmont ilirski kralj, bi se ne bilo batiti, da nas kdaj zapusti, je večkrat razlagal stari Damjan svojim prijateljem. Tako pa se lshko vsak dan zgodi, da ga izgubimo. Napoleon je itak nanj ljubosum, ker si zna pridobiti povsed simpatije in resnično ljubezen. In že gre Marmont, kdo ve, kakši nazorov bo ni gov naslednik.

In prijatelji so staremu Damjanu pritrjevali in resno razmišljali, kaj bi bilo storiti, da postane maršal Marmont kralj ilirski.

Postajno poslopije so popolnoma raz-dejali. Iz Swakopmunda je prišlo 89 vojakov. Pri Kubasu je bila mala bitka med patruljo in vstaši. Eden nemški podčastnik je padel, vstaši pa imajo več mrtvih.

Spremembe v ital. diplomatičnih zastopstvih.

Rim 24. januvarja. Poslanik na Dunaju, grof Nigra, poslanik v Madridu, Avogrado di Collobiano, in poslanik v Bruselju grof Gerbaise de Sounaz, so šli v pokoj. Poslanik na Dunaju je postal vojvoda Avarna dosedaj poslanik v Bernu; v Madrid pa pride dosedanji poslanik v Atenah, Silvestrelli.

Protipoljska politika na Nemškem.

Berlin, 24. V pruskem deželnem zboru je govoril včeraj ministrski predsednik grof Bülow kot v odgovor grofu Limburg-Stirum in Richterju o poljski politiki. Bülow je rekel, da je velika poljska agitacija v Zgor. Šleziji zavzela polagoma premišljeno in direktno protipruski in protinemški značaj. Ta agitacija brezvomno zasleduje namen, prebivalstvo Zgor. Šlezije ločiti od nemščine ter ga pripeljati velikemu poljskemu. Državna vlada pa mora polagati posebno važnost, da se Šlezija ohrani pruska in nemška. Zg. Šlezija nam je ravnotako potrebna za gospodarski razvoj, kakor v slučaju zunanjega zamotanja za našo brambo. Ni je točke v državi, kjer bi bila velikopoljska agitacija tako tako nevarna in prusko ter nemško mišljenje tako potrebno kakor v Šleziji. Za Zgor. Šlezijo bomo tedaj morali se oprjeti ravnino tako odločnih, vendar drugačnih sredstev kot v Poznanju. S samimi shodi, resolucijami in klicanjem vlade se še ne doseže vsega. Na krmilu Šlezije stoji izkušen državnik, ki razpolaga s posebnim fondom za jačenje nemštva v onotnih okrajih.

Rusko-japonski konflikt.

V diplomatičnih krogih se presoja položaj kot zelo ugoden. Splošno se pričakuje, da se reši zadeva mirnim potom v obliki pogodbe med obe ma državama; ta pogodba bo veljala za celo vrsto let.

London, 23. januvarja. Mir še ni zagotovljen, temveč se vrše celo priprave za vojno. Japonski vojni minister je sklenil z neko angleško tvrdko pogodbo za dobavo 10.000 pušek. V Masamphu je došlo 12.000 japonskih vojakov.

London, 23. januvarja. Med Kitajsko in Japonsko se je sklenil popolni dogovor, da pošte Kitajska v slučaju vojne Japonski 50.000 oboroženih mož.

London, 23. jan. Senzacijo je obudil članek v poluradnem kitajskem listu „Kokumin“, ki pravi, da se je opustilo vsako upanje zakonite japonske zahteve uresničiti z diplomatskimi sredstvi.

Marmont je dobro vedel za to mišljenje prebivalstva. Policijski komisar Toussaint ga je vestno in natančno obveščal, kakor je tudi vestno in natančno informiral o vsem tem generalnega intendanta. Marmont je bil ponosen na to popularnost in vesel tega zaupanja prebivalstva in je s temvečjo ljubeznijo posvečeval vse svoje moči delu za korist Ilirije.

Marmont je imel navado, da je vsako soboto povabil više francoske uradnike in častnike k sebi, vsak mesec pa je priedel sijajen banket s plesom, na katerega je bilo povabljeni najodličnejše ljubljansko občinstvo. To je bila edina prilika, da se je sešel z Maro. Prvi ples je vselej plesal ž njo, vselej ji je poklonil prekrasen šopek cvetlic in jo, dasi vedno v mejah dopustnosti, odlikoval pred vsemi damami, ali sicer se ji ni skušal približati. Konrad je pri takih večerih vedno stal na straži. Z nato pozornostjo je opazoval maršala in Maro ter prežal na vsak znak, ki bi mu razdelil, da se je med njima razvilo kakšne intimnejše znanje. In vselej se mu je odvalil kamen od srca, kadar se je prepričal, da je njejov sum neopravičen. Tudi drugi

Dopisi.

Iz II. Bistrice. Iz ilirske bistroško-trnovskega trgovskega krogova. Kakor je dopisnik v „Slov. Narodu“ z dne 18. t. m. v prvem delu svojega dopisa dobro označil pogubno delovanje našega nepotrebnega konsuma, tako ni po mislih tukajšnjih naprednih in merodajnih trgovcev zadel, ko je priporočal, da bi se tukaj naselil trgovec z manufakturnim blagom. Dopisnik je v svojem dopisu popisal, koliko škodi tripi špecerijska trgovina zavoljo konsuma. Ravnotako je tudi z manufakturno stroko, ker ima konsum največjo, če tudi ne najboljšo zalogo manufakturnega blaga. Vsakemu izmed nas, kakor tudi založnikom veletržcem od drugod so znana dejstva, da so zadajih par let moralni nekateri prisilno in en trgovcu pa samovoljno opustiti podjetje te stroke. Radi česa le? Radi tega, ker v Bistrici z okoli 600 prebivalci, obstoječa dobro vpeljana trgovina pčajoča se izključno s tem blagom, ter 4 mesečne, toda dobro založene z manufakturnim blagom v okoli 700 prebivalcev broječem Trnovem, katero se Bistrica takoreč drži, več kakor preveč tukajšnjim razmeram zadostuje. Priponim naj še, da v eno uro oddaljene Premu in Knežaku so že itak dobro upeljane trgovine. Za Bistrico in Trnovo, ter za malo okolicu pa te popolnoma zadostujejo. Sploh smo pa tudi na železnici, ki nas za male krajevarje v dobrini popelje na Reko in vsakdo ve, da premožnejši sloji kupujejo itak po največ v mestih, kmet pa, kadar kaj boljšega ali kaj več rabi (za potroško in drugo) gre pa tudi v mesto nakupiti. Seveda se pa zraven tudi pojavlja „ja, blago je z Reke“ torej — bolj nobel. Da bi dva trgovca manufakturista mogla v II. Bistrici trajno vegetirati je zelo dvomljivo, ker že itak huda konkurenca bi se potem še bolj poostrial. Z dvomljivimi trgovinami se pa blagostanje kraja nikakor ne povzdigne. Predno se torej komu svetuje tak korak, kakor ga je nasvetoval dopisnik, moralno bi se bolj stvarno premisli in ne igrati vlogo Rudolfa, ustavnitelja za našega kmeta pogubnega konsuma, katerega dopisnik v omenjenem dopisu zaradi teh lastnosti sam tako šiba.

Razprava dr. Potočnjak-Korač.

V Zagrebu, 23. jan.

Vsa hrvatska javnost je z nato pozornostjo pričakovala govor branitelja dr. Hinkovića. Že kmalu popoldne je bila razprava dvorana polna najodličnejšega občinstva. Med poslušalcem je bilo tudi opaziti mnogo narodnih dam in opozicionalnih poslancev. Ko so prišli v dvoranu občinstvo dr. Potočnjak in Vitomir Korač in zagovornik dr. Hinković, je nastalo med občinstvom živahno gibanje in vse se je rimilo v oblizje dr. Hinkoviča, da bi bolje slišalo njegov zagovor. Ob 4/4 na štiri popoldne je sodni dvor prišel v dvanaro, na čelu mu predsednik Radijovečki, ki je oddal besedo branitelju dr. Hinkoviču. Ko je pričel dr. Hinkovič govoriti, je nastala v dvorani grobna tišina. Ta obravnavna, je rekel govornik, je živa slika prejšnje vlade, v njej je ekstrakt onih pogubnih sokov, na katerih je dolgo vrsto let bolehal hrvatski narod. Ta vlastna spada v zgodbino in povestnico boda poleg Khuenovega imena morala beležiti kot antitezno ime dr.

Ijudje so bili prepričani, da odinkuje maršal Damjanovo Maro zgoj iz simpatije in galantnosti, če, sicer bi to razmerje gotovo ne imelo toliko časa tako nedolžnega značaja.

Dne 4. julija 1810 je bila v škofiji zopet velika slavnost. To pot je bilo povabljenih posebno mnogo gostov. Po Konradovem posredovanju je dobil povabilo tudi Andrej Kopitar. In povabljeni so se v izredno velikem številu odzvali, ker so smatrali to slavnost kot praznovanje Marmontove zmage nad intigrantom d' Auchyjem, ki je bil dva dni poprej za veden zapustil Ljubljano.

Veselo so se sukali elegantni pari v veliki škofiji dvorani. Kakor običajno je maršal prvi plesal z Damjanovo Maro, a po končanem plesu je ni peljal k očetu, nego držal jo pod pazduhu, se štel ž njo po dvorani.

Pričakoval sem, da me danes razveselite s posebno zahvalo, je rekel maršal svoji plesalki.

Za kaj naj se vam zahvalim? je vprašala Mara.

Za arrêté, ki sem ga danes izdal glede organizacije šolstva. Težek boj sem moral dobojevati predno

Potočnjaka. Ti dve imeni značita dva protivna sveta, značita tragično nasprotje in konflikt med dvema silama, — med modjo in pravico. Dež pravnik je rekel, da borba med temi silama ni imela temelja za taka sredstva, kakor jih je rabil dr. Potočnjak zoper svojega protivnika. Da je pa grof Kuhn z največjo nasilnostjo nastopal proti obtožencu, se mu pa zdi popolnoma prav in utemeljeno. A vendar dr. Potočnjak ni storil drugega, kakor da je oddal svoj glas kot uradnik za protivladnega kandidata. Toliko osebne svobode bi pa moral vendar imeti vsak uradnik, da prosto glasuje, če mu je tudi vsaka politična agitacija prepovedana.

Dr. Hinkovič je nato temeljito osvetil afero Eti grof Kuhn Hedervary in v orgel vsa zavijanja drž pravnik v tej zadevi. Nadaljuje svoj govor je rekel, da obtožnica sloni na tako slabih podlagi in da se pri obravnavi ni nujen dognalo, kar bi moglo služiti le kot senca dokaza za krivdo dr. Potočnjaka. Drž pravnik je pograbil edino besedo »Pučanin«, kakor se je podpisal avtor inkriminovane knjige, in hoče dokazati, da je ta »Pučanin« dr. Potočnjak, ker je le-ta doma tam, kjer se rabi ta beseda.

To je edini dokaz, a vendar se drž pravnik navzlič temu še vedno upa trdit, da je dr. Potočnjak pisal dotično inkriminovano nemško brošuro. Obtoženec se je še vedno podpisal s polnim imenom na vseh brošurah in nasi s so obsegale še tako ljute napade, zakaj bi se baš pri tej skrival za pseudonimom. Spleh je pa obtožnica sestavljena tako slabo, da je težko razbrati, radi katerih dejanj, radi katerih dejstev se obtoženec preganjata. S tem je tudi branitelju silno otežkočeno dejo. Tudi v juridičnem in socialnem oziru je obtožnica velik monstrum, ki ne vdruži nobene kritike, zato se je na dejati, da bo ista zadnja svoje vrste na Hrvatskem. Dr. Potočnjak in Korač nista zakrivila onih dejanj, katerih se dolžata, to se je pri razpravi jasno pokazalo, njuj nedolžnost je docela evidentna, zato tudi ni dvoma, da se morata oprostiti.

Za dr. Hinkovičem je govoril še dr. Potočnjak sam. V svojem govoru je naglašal, da je drž pravnik njezine izpovedbe pačil in da je trdil stvari, ki so v nasprotju z vsem, kar je razprava dognala. Zahteval je, naj se ga pozove na edo vornost zaradi onih brošur, katerih je on sestavil in na katerih se je tudi podpisal, katerih vsebinu je sramotna in ponižujoča za onega, kogar se tiče. Svoj govor je končal z izjavo, da stoji pred sodiščem kot politična oseba in da ne išče milosti, nego pravice. Razsodba hoče pokazati, ali stojimo pred pravosodno zoro, ali pa, da bodoemo še v bodoče ostali v pravosodni moći.

Razprava se je nato prekinila in se bo nadaljevala danes popoldne. Kdaj se bo razglasila razsodba se še ne ve natanko. Pravnik strokovnjaki, sudišča, da niti dr. Potočnjak, niti Korač, ako se ne pojavijo posebni vplivne morebiti biti obsojen. Vsekakor pa je mogoče, da bosta obtoženca obsojeni, vendar pa ne morda vsled subjektivnega in objektivnega prepričanja sodnikov o nihovi krivi, marveč

sem dosegel, da bo ilirska šolstvo tako urejeno, kakor to zahteva korist naroda, korist Vašega naroda, gospodinja Mara. Ali za to ne zaslužim prijazne besede?

Mara je bila nekoliko v zadregi. Okrog nje je bilo polno ljudi, ki so vsi opazovali njo in maršala. Ali njeni srce je bilo polno radosti, da je maršal važno šolsko vprašanje, o katerem se je toliko časa govorilo srečno rešil tako, kakor so želeli Slovenci. Sredi med ljudmi je obstala, vzela iz svojega šopka najlepšo cvetko, jo poljubila in jo maršalu vtaknila v gumbnico.

Hvala Vam ekscelencia za veselo naznanilo, je rekla s tihim glasom.

V maršalovih očeh je zaplapal neki plamen, a hitro zopet ugasnil. Mara pa se je obrnila k svojemu očetu, ki je bil prihitek k nji in mu povedala, da je maršal ta dan izdal toliko zaželeni zakon o šolstvu. Kakor blisk je šla ta novica od ust do ust in ko je po drugem plesu utihnila godba, je nakrat zaorilo po dvorani burno in navdušeno klicanje: »Vive le maréchal!«

od zgoraj! Pravosodne razmere na Hrvatskem so itak znane!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. januvarja.

— Razporèek v narodni-napredni družbi. Pod tem zagonjem piše sobotni »Slovenec«: Doba predpustnih zabav je tudi doba predpustnih zadreg. Odbor trgovskega društva »Merkur« je sklenil, da povabi na svojo zabavo Nj. cesarsko visokost nadvojvodo Jožefa Ferdinanda. Odbor ljubljanske »Čitalnice« je pa sklenil, kakor se po Ljubljani govoril, da ga na svojo zabavo ne povabi, ter motivira svoj sklep s tem, da je nadvojvoda baje pač član nemške kazine, ne pa tudi kakega slovenskega društva.« Vse to je pognalo na smetišču tistega nezrelega fantalina, ki čuje na ime Štefe. Vsako čenčarijo pobere s tlaka ljubljanskega mesta ter jo zanesa na redakcijo škofovega lista. Bolj kot je lažnjiva čenčarija, večje veselje je nad njo pri »Slovencu«. Zadnja vest o ljubljanski čitalnici je docela izmišljena, do cela zlagana. To pa je gospodom pri »Slovencu« zadnja skrb. Oni hočejo imeti nekaj senzacioneloga, in zategadelj opazujemo, da skuša prošov pobaže nekaj časa osebo tukajšnjega nadvojvode zapletati v kalne svoje razprave. Bog mu zegrnj! Obzalujemo pa tebe, Tone Bonaventura, da daješ protekcijo takim rečem, in da se bratiš z osebico, kakor je gospod Štefe! Ali naj pridemo do prepričanja, da tudi v tem slučaju »gliha v krovu«?

Blagoslovjeni šufti.

Naj se nam ne zameri, da rabimo ta izraz, toda pri najboljši volji ne najdemo dozaj besede, ki bi primerno označila to svojat, ki je zbrana okrog škofovega »Slovenca«. Saj klerikalnih listov je na svetu mnogo, ali mi ga ne poznamo lista, ki bi bil tako infamen, kakor »Slovenec« oziroma njegov privesek »Domoljuba«. V soboto se »Slovenec« zaganja v »Parlementaria« in ga pozivlja, »naj objavi vseote, ki jih dobivali liberalna stranka za prestavo nemških protestantskih »Los von Rom« članekov. In »Slovenec« dostavlja temu: »Se izvezve Gustav Adolf Vereinu«. Različni članki, o klerikalizmu ki smo jih priobčili, leže »Slovenčevim« popom kakor svinec v želodoch. Ovreč jih ne morejo, niti ene same besedice, ker je vse gola resnica; tudi polemizirati proti njim ne morejo, ne le ker stoji vse kakor pri bito, nego tudi zato, ker so vse ti »Slovenčevi« poprej celo v verskih rečeh prevedenveden in zabiti, da bi spleh mogli polemizirati. V tej zadregi so posegli po sredstvu, ki kaže vso njih zavrnjenost in podlost. Ta svojat v črnih suknjah nas obrekuje, da so bili naši članki od Gustav Adolf Vereina plačani. To je infamna laž, ki jo more izreči le bla-goslovjeni šufci. Pozivljamo dr. Žit-

nika kot urednika »Slovenca«, ki s svojo imuniteto varuje to šuftarijo naj svojo obdolžitev dokaže. Tožiti ga ne moremo, ker ga varuje poslanska imuniteta, a povemo mu, če svoje obdolžitve ne dokaže, jih dobi s pasjim bičem po obrazu.

— **Dvajset let** je minilo dane, odkar je zatisnil na veke oči blagi, prosvetljeni škof ljubljanski Janez Zlatoust Pogačar. Kmalu potem je zamahnila smrtna kosa še enkrat po uglednem cerkvenem dostojarstveniku in v grob se je zgrudil odmenjeni mu naslednik vrli Janez Gogala. Nato pa je prišla Missijeva doba, ki s svojimi izroki še sedaj osrečuje Kranjsko.

— **Ljubljanski škof**, ki se mudi sedaj v Rimu, je bil v soboto sprejet v avdijenci pri papežu. Če bi bil papež kak podučen o kranjskih razmerah, bi bil ljubljanski škof v tej avdijenci lepe slusal. Žal, da pa papež ne ve, kaj se godi pri nas in da naši duhovniki še slovesne njebove ukaze tako zaničujejo, da jih niti natisniti nečejo, kaj še, da bi se po njih ravnali.

— **Odlikovanja.** Gospa Flora Rudesch, načelnica ženskega oddeka Rudečega kriza za Kranjsko je dobila zlati zasluzni križ. — Okrajin sodnik v Ptiju, dr. Fr. Glas je bil vitezki križ Franc Jožefovega reda.

— **Celjski okrajni zastop.** Celjski nemškutarji so bili vložili protest proti sklepom zadnje seje celjskega okrajnega zastopa, če da seja ni bila sklepčna. Okrajo glavarstvo pa je ta protest odbrilo in dotične sklepe odobrilo. Vsled tega je v nemškem taboru velika jeza in glasilo famoznega Derschatta že piše o »deutschfeindlichen Kurze pri celjskem okrajnem glavarstvu. Kadar kaka oblast ne postopa po uksih nemškutarjev je vselej — »deutschfeindliche«.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Jutri, v torek se igra prvič v sezoni izvrstna francoska burka »Njegov dvojnik«, ki je na repertoirju pariških, berolinskih in dunajskih gledališč. Burka uprav predpustne zabavnosti in drastične komike ima več komičnih ulog; glavni dve pa igrata g. Boleska in g. Lier. — V petek je opera predstava »Afričanke«. — V nedeljo zvečer »Potovanje okoli zemlje«.

Ker je za veliki koncert s plesom, ki ga priredi na korist „Družbi sv. Cirila in Metoda“ dne 3. februarja „Mladost“, pevci in tamburaški klub hrvatskih vseučiliščnikov v Zagrebu, zanimanje po Ljubljani in deželi zelo veliko in se splošno povprašujejo po sedežih in vstopnicah, a se toži, da teh ni dobiti, najstvar pojasnimo. Da bi bil gmotni uspeh za našo prekoristno šolsko družbo tem večji, osnoval se je damski agitacijski odbor, ki je prevzel nalogo, sedež se spečati. Ta damski odbor si je razdelil vse vstopnice in jih sedaj razpečava. Ker bo sedež se ostalo, oddajo jih dame do prihodnjem sredetvrtovini g. Lozarja, kjer se bodo torej od sredenaprej prodajali. Do tedaj naj se blagovoli potreti. — Ker pa mnogi sicer kupujejo sedeže, da se prekoristni šolski družbi pomere, a ob enem izjavljajo, da se koncerta in plesa ne bodo vdeležili, prosi pripravljalni odbor vse tiste, ki ne nameravajo priti, naj blagovolijo svoje kupljene sedeže na korist „Družbi sv. Cirila in Metoda“ podariti in oddati v trgovini g. Lozarja, da se zopet prodajo. S tem bode imela družba dvojno korist in marsikom bo vstrezeno, ki bi se rad udeležil zanimivega koncerta in plesa, a morebiti ne bi sicer več dobil sedeža.

Predavanje prof. dr. Šercia. „Splošnemu slov. ženskemu društvu“ je le čestitati, da se mu je posrečilo pridobiti drž. svet vseučiliščega prof. dr. Šercia za javna predavanja. Sinočno predavanje održevalo je učenjakova bilo velezanimo. G. prof. dr. Šercel je znal težko jezikoslovno tvarino tako interesantno razdeliti in pojasniti, da je občinstvo z napeto pozornostjo sledilo njegovim izvajanjem. Prav posebno je vse občudovalo gladko izbrano slovenščino g. predavatelja.

Slovensko pevsko društvo „Lipa“ in tamburaški klub „Triglav“ uljudno naznana, da se veselica v korist Makedoncem ne vrši na svečino temveč 1. svečana. Vstopnice imajo sledeči gg. v predprodaji: g. J. Anderwald, brivec, Martinova cesta, J. Ježačin, trgovce, Valvazorjev trg, F. Čuden, urar, Prešernove ulice, J. Kališ, trafia, Jurčičev trg, J. Špitzer, trafia in gostilna, Krakovski nasip.

Poročil se je v Celovcu 23. t. m. gosp. Rado Kušej z gospodijo Rožic Legatovo, hterko velezaslužnega rodoljuba g. Vekoslava Legata. Iskreno čestitamo!

Umril je v Sežani omdotni sodni pristav g. Maks Hrovatin v starosti 35 let. Bodl vremenu rodoljubu priznati spomin!

Iz Kranja se nam piše: »Gorenje v »Ust. Tovarna sta že poročala o zborovanju učiteljskega društva dne 3. decembra pretečenega leta na Primskovem. Ker je prinesel sobotni »Slovenec« o tem zborovanju tako zlobno zavito poročilo, katerega so zmožni edino le duševni očete lansko leto na smetišču pogonoga vagabunda, dolžni smo nekako odgovor, da spoznajo širja javnost vso budobijo in zavratnost kranjskih politikujočih nunciev. Pri omenjenem zborovanju govorilo se je tudi o našem gmotnem stnju in nebus laškavo o vodstvu klerikalne stranke. Bili smo med seboj, kajti shod ni bil javen, in pri taki prilnosti povemo tovarisko vse, kar nam leži na srcu. Tega zborovanja se je udeležila tudi tamošnja uč-

N. Kopitarjevih ustnih se je zopet pojavi sarkastični usmev.

— Ne baronica, je rekel Kopitar Vi mi niste povedali popolne resnice! Maršala sovražite in vsem zakaj, ali vseh Francozov vi ne sovražite; vsaj eden je izvzet.

— Kako morete kaj takega reči? To je predraznost!

— Ne! To je resnica! Zdaj se je nagnil Kopitar k baroici, ji sprepo gledal v oči in z ostrom glasom rekel: Ča hočete vedeti, kdo je tisti Francoz, ki ga ne sovražite, vam to tudi lahko povem.

— Govorite, je ponosno ukazala baronica. Povejte vse, kar veste! Jaz nimam ničesar prikrivati.

— Vaša volja naj se zgodi. Tisti Francoz, ki ga vi ne sovražite, je grof de Laval.

Baronica je planila pokonci kakor bi ji bil kdo bodalo zasadil v srce

— To ni res! To je podla laž! Kdo more to trditi? Kdo Vam je to povedal?

Kopitar je za trenotek naslonil glavo na zid in na njegovem licu se je pojavit izraz take bolesti, da se je baronica ustrašila. Poznala je ta izraz že davno in že davno vedela, kajda pomeni. Hrto, kakor se je ta izraz

teljica, ki je zanjeno tudi odbornica Slomškove podružnice, gospica Ana Praprotnik, dasiravno po pravilih ni bila več ud učiteljskega društva. Z nepotrebnimi in izjavljimi opazkami je ves čas motila mimo poročevalčevim izvajanjem pritrjujoče zborovanje. Sveda je prenesla vse to hitro v kranjski farovž. Kranjski kapelan Vojtek Hyšek, ki je obenem tudi katehet na Primskovem, stikal je drugi dan po šolskem katedru, katerega je pustil nadučitelj odprtega misleča, da ima opraviti s poštenjarkom in res našel neki koncept k vtemeljevanju vsprednjih resolucij ter na podlagi tega koncepta in učiteljicnih denunciacij ovadil društvo na dejelni šolski svet češ, v šoli se je politikoval Sveda taje zdaj in skušajo učiteljico oprati, ker sami uvidijo, da je res grdo ravnala nasproti društvu, koje se poteguje za hodobnost vsega učiteljstva, našibode liberalci ali klerikalec in katerih dobro bi bila tudi sama deležna. Ona bi bila v začetku najraje zvalila vso krivo na ramo svoje koleginje, pa ni šlo. Katoliška gospoda, le tajite, kolikor hočete, kaj to, ena laž več ali manj, mi vam ne verujemo, imamo zanesljive informacije. K sreči imajo včasih tudi stene ušesa — menda se razumemo gospod Hyšek? Sledi pa se je ona sama izdala takrat, ko je nadučitelj obital njeni nel-po ravnjanje. Pr. tej priložnosti je tudi vse sredna pripravovala, kako se bo znosila nad društvom pri zaslansu kot prava. Morda hočete tudi to vtiski, gospoda katoliška? Nadalje trite v »Slovenca«, da smo učiteljicam očitali njihovo pobožnost! Kje ste pa to izvedeli? Maria ste čitali v konceptu gospod Hyšek? In resnike je nek tovarš svetoval gospicam koleginjam, na bodo pobožne zase, nikar naj je ne kažejo javno, kakor dve koleginji — navedel imen — ki sta kot prednici na čelu Marijine družbe, ena baje z zastavo v roki, romali na božjo pot in katerima so se celo kmjetje posmehovali. S svojo umazano roko posegel je dopisnik tudi v privatno življenje. Gospod Hyšek, morda ste to tudi našli v konceptu? Svetojemo mu, če mu je kajmar na ugledu svoje Slomškarice, naj v naprej to raje opusti Gabi se nam vlačiti v javnost take zadeve, ali če nas v to izvivate, ne bomo molčali. Če med nadučiteljem in učiteljico ni tistega razmerja, kakoršč bi bilo želeti, krič ni tega nadučitelj, je premiroljuben, vsej še takrat ni reagiral, ko je zvedel, da stoji pod veste kontrolo svoje učiteljice in njene sestre, namreč, ali hodi v resnicu ob nedeljah in praznikih redno k sveti maši. Kipanu Hyšku smo za vedno prisnili pečat vohunstva na drzno čelo. Preprčani smo, da se ne bo poboljšal, ker je to že tudi drugod prakticiral, in ker se s tem celo javno baha v »Slovenca«. Res, žalostno je, da je slovenska politikujoča duhovščina padla moralno tako nizko, da se ne sramno baha z dejanji, koje vsak poštenomisieč človek najstrožje obseža. In taki ljudje naj bi imeli osodo slovenskega naroda v rokah! No, nikdar! Konsumar Jaklič, kje imaš svoje gnojne vile?!

Mladitati. Celjsko okrožno sodišče je obsodilo štiri mlade pobaline, katerih dva sta stara šele po 11 in 13 let, vsakega na dva meseca zapora. Mladi zločinci, Dragar,

pojavil, je tudi izgnal. Iz osorno je rekel Kopitar:

— Sam na svoje oči sem videl, kako ste grofu de Lavalu ob 9. utru zvezčer lastnoročno odprli hišna vrata in ga skrivaj petljai v hišo. Sam sem to videl, baronca, in zato imam pravico reči, da vsaj enega Francaza ne sovražite.

Baronica je bila tako prepadena, da ni mogla spregovoriti besedice. Kopitar pa se je hladno priklonil in šel na drugo stran dvorane, kjer je stal Konrad in s tem imi pogledi zasledoval Maro, okrog katere se je kar trič čestilcev.

— Ali smo ljubosumni? je po regljivo vprešal Kopitar svojega prijatelja. In ko je ta hotel jezno vzkipeti, je ravnodušno dostavil: »Prav se ti godi! Samo roke ti je treba iztegniti in dekle je tvoje, ti pa postajaš po kotih in samo žalostno gledaš, kako se grlica v svoji nedolžnosti igra s sokolom, dasi veš, da bo sokol to grlico končno strgal.«

Sedaj pa so Konrada premagala čutila in vzliknil je tako obupno, da se je Kopitar kar ustrašil:

— Ko pa ne smem Andrej, ko ne smem!

Woch Cokan in Kokoll, so zlomili razno hiš ter kradli.

Otroka ubilo. V soboto popoludne je grala šestletna hčerka zelezniških gospod Antonia Vidrije, Antonija Vidrijeva, na dverišču Auerejovega posestva na Dolenjski cesti in se spenjala po trugi za gramoz, ki je bila prislonjena na zid. Naenkrat se je truga prevrnila in je padla otroku na glavo s tako silo, da mu je prebil depinjo in je bil otrok takoj mrtev. Na lice mesta poklicani policijski zdravnik dr. Ilner je za mogel konstatirati le smrt. Truplo so prenesli v mrtvačnico k sv. Kristoforu.

Brate Sokole pozarjamo na današnji obdan zbor hubljanskega »Sokola«, ki se vrši ob 8 uri zvezčer v društveni telovadnici.

Ustrelil se je notar v Fürstenfeldu, Karl Finschger.

Izpred okrožnega sodišča v Novem mestu. Na začetku klopi sedi Ivan Ruperšič, star 64 let, iz Maharovca, občina St. Jernej. Bil je opetovan kaznovan radi grehov proti predpisom zoper živinsko knigo. Ima je okužene hlevne, a po predpisu živinozdravnika jih ni hotel osnažiti. Kupil si je zdravo svinjo z mladiči, mladič je prodal, svinjo pa v okuženi hlev zaprl. Vsled tega početja je nastala v tisti okolici prešča kuga. Ivan Ruperšič se je izgovarjal, s tem, da prebeliti svinjskih hlevov ni mogel, ker v to potrebenča apna v okolnici ni bilo dobiti. Priča živinozdravnik g. Tomaz Bürger je izpovedal da je bilo tožencu zaukazano, da mora svinjake podpreti in nove sezidati. A pri reviziji se je prepričal, da J. Ruperšič ukaza ni izpolnil. Prešči, katere je toženi poznej kupil in v okužene svinjake dejal, so mu vse poginili. Pri obravnavi je mož pripoznal svojo krivo s pripomjno, da je sedaj — še! — res prepričan, da je kuga nalezljiva. Obsojen je bil na tri tedne ječe. — Mihal Liseč je s svojim lastnim imenom imel dalje časa prepričani. Slednji mu je večkrat očital, da naj bolj pošteno živi. Pri neki priliki, ko je ta miriti hotel, udaril je toženi tasta po roki in mu poškodoval roko. Sodijšče obsođilo ga je na 4 tedne ječe. — Skusal oziroma ukradel je Jože Šircelj pri Jakobu Petrovču v Trebnjem osem kosov blaga. Slednji je bil namenjeniti na semenj v Radobovo vas in je najel Jožeta, da pomaga blago nalagati na voz pred njegovo hišo. Ta je res namalagala, a si tudi z dolgimi prsti izposodil omenjene kose in jih skril. Sodijšče ga je obsođilo na 1 mesec ječe. — Radi javne posilnosti tožen je bil Martin Starha iz Rožnega dola. Dne 2. decembra je zoperstavil sodnemu slugi, ki mu je hotel zarubiti harmoniko. Grozil mu je s palico in ga imenoval: hudič, strelnjava, erkul bi bil, preden si sem prišel! Obsojen je bil na 3 meseca stroške.

Izpred sodišča. Kazenske razprave pri tukajšnjem dež. sodišču. 1) Matija Špetič, posestnika sin, je 31. vel. srpanja iz zaklenjene sobe Janeza Preleca v Stari Sušici vzel bankovec za 20 K, dne 18. kimovca je pa proti temu z vso močjo zagnal kamen, ne da bi ga zadel; obsojen je bil na 2 meseca težke ječe. 2) Janez Konjar, posestnika sin iz Smlednika je 22. listopada 1. l. iz zaklenjene prodajalnice Marije Pajerjeve v Vevčah, v večkratnih vgrabičkih vzel gotovine okoli 400 K. Dne 6. listopada zjutraj se je vtipotapl v stanovanje omenjene prodajalke, da bi bil kralj, a je bil po njeni nečakanji Jerica Omanoviča zasačen. Pri hišni preiskavi so našli orožniki razno ležezenje orodje, katero se je spoznalo za last vevške papirne tovarne; obsojen je bil na 5 mesecov težke ječe. 5) Valentijn Pack iz Senčurja pri Kranju je bil krivim spoznamenim hudo delstvu oskrumbe in obsojen na 4 tedne ječe. 6) Pavel Turk, delavec v Račevem, je v Kavčičevi gostilni v Cestah grozil krmarju z nožem rekoč, da ga bo zakljal in je tudi za njim tekel, a ta se mu je v hlevu skril; napadel je nato krmarje, katero je rešil mimoiodič voznik Jože Neveda iz mučnega položaja s tem, da mu je dovolil, da k njemu na voz pri siedi; temu je še reknel, da naj vozi bolj hitro, češ, da njemu je vse eno če njega in njegove konje zakolje. Sodijšče ga je obsođilo na 6 mesecov težke ječe.

Roko zlomil. Postreščkov sin Jožef Sterbe 10 let star, stanovanec Pred škofijo št. 10, se je dne 23. t. na Vodnikovem trgu obesil odzadej na neki voz. Ko se je spustil, je padel in si zlomil lev roko. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

Pod vozom. Delavec Michael Hass, 40 let star iz Beli pedi na cesti povezena Kolesa so mu še čez levo nogo in glavo poškodovanec je bil prepeljan v deželno bolnico.

Ogenj. V noči na soboto na nedeljo ob 1/2 uri opazi je neki gospod, da gori v podstrešju Beli pede hiše na Dunajski cesti št. 6 in je to oznanil policijskemu stražniku na križpotu Dunajske ceste in Prešernovih ulic. Stražnik je alarmiral ljudi v hiši. Ker ni imel družega, je vrgel svoj nož v okno v prvem nadstropju da je vzbudil domač. Gorelo je v podstrešju in je ogenj nastal najbrže vsled tega, ker so dali v zabor za smeti tudi pepel med katerim je še bila žarjavica. Poleg tega zaborja je še stal en zabor s premogom. Obz zaborja sta se vžgala in tudi trami in špirövi so začeli tleti. Če bi se bil ogenj le nekoliko pozneje opazil, bi bila nastala največja osreda, ker bi bila blapek Michael Grošelj in dijak Rudolf Cerar, ki sta tik ognja v podstrešni sobi spala, pri nastalem požaru brez dvoma se zadušila in zgorela, kajti iz sobe bi se ne bila mogla rešiti. Ogenj so pogasili policijski stražnik Franc Vrečar, vratar hotela »Pri Slounu« Franc Jerib in postrešček Lovrenc Guberšek. Na lice mesta je prišla tudi požarna brama, ki pa ni stopila v akcijo.

Pod vlakom. Delavec na južnem kolodvoru Franc Pirnat, stanovanec v Ravnikarjevih ulicah št. 1, je dne 20. t. m. pri prepeljavanju hotel odpet na voz, ko se je vlak še premikal in je pri tem padel. Prijet je za verigo in vlak ga je vleklo kakih 7 metrov naprej. Paznik v stolpu je siščal, da nekdo kljče na pomoč, in je vlak ustavil. Pirnat se je hudo prestrasil, družega se mu ni našel.

Ameriko se je odpeljalo 23. t. m. ponoči z južnega kolodvora 16 izseljencev.

Iz Amerike se je odpeljalo včeraj in danes zjutraj 188 oseb.

Izgubljene reči. Dijak Julij Marec, stanovanec na Kongresnem trgu št. 2, je izgubil na »Kernu« srebrno uro.

Pozor! Z ozirom na pritožbe o pobiranju smeti opozarjam sl. občinstvo na današnji inservat.

Delovanje mestne polovodovnice za delo in službe. Mestni trg št. 27, telefon štev. 99. Od 15 do 21. januvarja je dela iskal 14 moških in 46 ženskih uslužbenec. Delo je bilo ponavljeno 10 moškim in 28 ženskim uslužbenecem, v 31 slučajih se je delo sprejelo. Od 1. do 21. januvarja je došlo 168 prošenj za delo in 151 deloponudev. V 94 slučajih je bilo delo sprejet. Delo je bilo takoj moški: 1 najemnik gospod, 3 devlarji, 2 gostilniška blapek, 2 kočija, 6 konjskih blapek; ženske: 3 natakarice, 2 gostilniški kuhanje, 1 sobarice, 4 kuhanice, 7 dekle za vsako delo, 8 dekle k otrokom. Službe iščejo moški: 2 trgovska pomočnika, 2 vrtnarji, več trgovskih slug, 2 hniku; ženske: 2 šivalji, 1 šivilja za dom, 2 prodajalci, 1 kolektantinja, več računalnikov natakarjev in drugi posli. — Posredovanje stanovanj in mesečnih sob. Pismenim vprašanjem jepriložiti znamko za odgovor.

Najnovejše novice. Pred kroglama varni jopiči. To najnovejšo iznajdbo so preskuševali v soboto na arzenalskem strelšču pri Dunaju. Streljal se je z najmočnejšimi puškami, kakršne so v rabi na Romunskem, in iz katerih na kratke distančne krogla prebije meter debela debla. Streljal se je na 100, 40 in 18 m, in nobena krogla ni predrla jopiča, temveč le povzročila neznaten vtis. Sestava jopiča je seveda tajna, debel je 1½ centimetra, tehta pa 3–7 kg. Pri izdelovanju v množinah bi veljal en jopič kvetjemu 16 K.

Umori. V Mogielnici je imel bogati kmečki sin Ivan Kul ljubavno razmerje s svojo lepo mačeho. Ko je oče zvedel za razmerje, je sin umor

Borzna poročila.

Ljubljanska

"Kreditna banka" v Ljubljani.

Uradni kurz dunaj. borz. 25. januarja 1904.

Naljubljeni papirji.

4 2/4% majeva renta	100.7	100.90
4 2/4% srebrna renta	100.65	100.85
4% avstr kronska renta	1.07	10.90
4% " zlata	120.55	120.75
4% ogrska kronska "	99.05	99.25
4% " zlata	118.90	119.10
4% posojilo dežel. Kranjske	10.0	100.75
4 1/2% posojilo mesta Split	100-	100-
4 1/2% Zader	100-	100-
4 1/2% bos-herc žel' pos. 1902	101-	101.10
4 1/2% češka dež. banka k.o.	100-	100.70
4% " ž.	100-	100.85
4 1/2% zt pisma gal d hip. b.	101.75	102.75
4 1/2% pest kom k. o. z	107-	108-
4 1/2% zast. pisma Innerst hr.	107-	102-
4 1/2% dež. hr." ogrske cen.	100.50	101.50
4 1/2% z p. ogr hip. ban	100.20	101.20
4 1/2% obl. ogr lokalnih že-	100-	101-
leznic d. dr.	100.50	101.50
4 1/2% obl. češke ind. banke	98.5	98.50
4% prior Trst-Poreč lok. žel.	99.50	100.50
3 1/2% juž. žel. kup. 1/1/	305.45	307.45
4 1/2% avst. pos. za žel. p. o.	101-	101.65

Srečke.

Srečke od 1. 1854	185 -	195 -
" " 1860/	185.50	187.50
" " 1864	56 -	260 -
" tizske	80 -	84.50
" zem. kred. I emisije	70 -	74 -
" " II.	55 -	56 -
" ogr. hip. banke	28.50	29.50
Rudolfove	65 -	68 -
Salchurške	77 -	82 -
Dunajske kom.	513 -	524 -

Dne.

Južne železnice	83.75	84.75
Državne železnice	673.25	674.25
Avtro-ogrskie bančne delnice	16.8 -	16.14 -
Avtro. kreditne banke	675.75	676.75
Ogrske	768.50	769.50
Zivnostenske	252 -	253 -
Premogok/p Mostu Brüx	681 -	684 -
Alpinške montan	428.50	427.50
Praške žel. in dr.	192.2 -	192.4 -
Rima-Murányi	483.25	494.25
Trbovški prem. družbe	390 -	393 -
Avtro. orozne tovr. družbe	190 -	192.50
Češke sladkorne družbe	155 -	157 -

Vatute.

C. kr. cekin	11.38	11.40
20 franki	19.5	19.08
20 n. arke	23.44	23.52
Sovereigns	2.94	24.02
Marke	117.07	117.27
Laški bankovci	9.25	95.40
Rubiji	252.50	253.25
Dolarji	4.44	5 -

Zitne cene v Budimpešti.

Due 25. januarja 1904.

Termin.

Pšenica za april	za 50 kg K	7.88
" " april	" 50 "	7.68
Rž " " april	" 50 "	6.61
Koraza " maj 1904	" 50 "	5.30
Oves " maj 1904	" 50 "	5.51

Efektiv.

Vzdružno.

Meteorologično poročilo.		
Vrhina na morju sov. Srednji urav. na 7800 mm		
Jan.	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.
23.	8. zv.	747.8 08 sl. jvzhod oblačno
24.	7. zj.	746.8 - 06 sl. svzhod oblačno
25.	2. pop.	745.5 20 sr. jjzhod jasno
25.	9. zv.	745.3 - 19 sl. jvzhod jasno
25.	7. zj.	744.6 - 54 sl. jjzhod megla
25.	2. pop.	743.3 - 15 sr. vzhod oblačno
Srednja temperatura sobote in nedelje 14 in -0.2, normale: -2.2° in -2.1° - mokrina v 24 urah: 0.0 mm in 0.0 mm		

Z hvala.

Povodom bolezni in smrti naše ljubljene mamice gospe

Viktorije Beifuss

izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem prijateljem in znancem, ki so nam izrazili svoje sočutje ter spremali predrago ranjico v večnemu počitku. Posebno pa se zahvaljujemo preč duhovščini, stavnemu uradništvu, pevskemu društvu "Zarja" za ginaljo petje, slavnemu požarni brambi in vsem darovalcem vencevin Šopkov.

Lukovica, 25. januarja 1904.

262 Žaljuči ostali.

Iače se
komptoaristinja

zmožna slovenskega in nemškega jezika za takoj. Plača po dogovoru.

Vprašanja na upravo hotela

"Südbahn", Gorica. 257-1

Hiša na prodaj
v Ilir. Bistrici, v dobrem stanu, pripravna za malo trgovino ali pa za boljšega rokodelca. 207-2
Pojasnila v manufaktturni trgovini št. 99 v Ilir. Bistrici.

„Škrat“

115

edini slovenski humoristično-satični tednik, ki prinaša izključno originalne slike.

Izbaja v Trstu vsako soboto. Naročina za vse leto 6 X. za pol leta 3 X. Posamezne številke se prodajajo po 10 stotink.

Zahtevajte brezplačne številke na ogled!

Ženitna ponudba.

Gospodična, starca 28 let, vajena vsega gospodinstva, kakor tudi izjavljena v zelo potrebnem delu za gospodinjo, iz boljše poštene hiši v večjem mestu na Kranjskem, ter ji ni prilika dana, seznaniti se, želi se poročiti z gospodom v starosti 30-45 let. Premožnejši, posestniki na deželi in c. k. uradniki imajo prednost. Le resne ponudbe s sliko, ki se vrne, pod L. Evgenija, post restante, Ljubljana.

Za tajnost se jamči. 254-1

Iače se veliko nemeblovanu sobo

v bližini novega mostu za takoj.

Ponudbe na upravljanje "Slov. Naroda". 263-2

Alojzij Luznik na Vrhnik pri Ljubljani

preskrbuje dobre harmonije domačega v ameriškem stilu, kakor tudi gasovirje, plavine in pisalne stroje. Daje se tudi na obroke. Cenik na zahtevo brezplačno. 1294

1000 krem
ako je gelatin!

Brezkrbno rodbinsko
srečo jamči knjiga o pre-
ohilom blagovalem otrok.

Z več tisoč zahvalnicami
postila diskretno za 90 h
v avstrijskem zvezdarskem

časopisu.

A. Kampa, Berlin
S. W. 220 Lindenstrasse 50

Varstvena znamka.

Ogrevja in oživilja telo,

Budi tek in prebavo,

Daje dobro spanje.

Lastnik:

EDMUND KAVČIĆ, Ljubljana.

Vzorci se radovljivo dajejo brezplačno.

5-19

Poskusite

pristni rastlinski liker

,Florian'

Po okusu in zdravem učinku prvak likerjev.

Varstvena znamka.

Ogrevja in oživilja telo,

Budi tek in prebavo,

Daje dobro spanje.

Lastnik:

EDMUND KAVČIĆ, Ljubljana.

Vzorci se radovljivo dajejo brezplačno.

5-19

Dobro izurjeno ter spremno

prodajalko

za trgovino z mešanim blagom kakor t